

Bymiljøetaten
Postboks 636 Løren
0507 OSLO

Deres ref.:
24/93640-5

Vår ref. (saksnr.):
26/2265 - 2

Saksbeh.:
Anne Mari Voll,

Dato:
25.03.2026

Innspill til veglovutvalget

Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) viser til brev fra Bymiljøetaten (BYM) 13. mars 2026 om innspill til veglovutvalget, med frist for innspill innen 10. april 2026.

Mandatet viser at utvalget har fått en bred oppgave, hvor de blant annet skal se på koordineringen mot annet regelverk og tverrgående problemstillinger. Våre innspill retter seg særlig mot grenseflatene mellom veglova, veitrafikkloven og forurensningsloven, og betydningen disse har for kommunens lovpålagte renovasjonsoppgaver.

Behov for bedre koordinering mellom regelverk

Etter forurensningslovens § 30 har kommunen en plikt til å sørge for innsamling av husholdningsavfall i egen kommune, for å hindre smitte, skadedyr, forsøpling og forurensning. Avfallsforskriftens kap. 10a stiller krav til kildesortering, separat innsamling og levering til materialgjenvinning for både husholdningsavfall og husholdningslignende næringsavfall, å sikre ombruk og materialgjenvinning av ressursene. I tillegg er det et krav at husholdningsavfall skal hentes på avfallsbesitters eiendom eller i umiddelbar nærhet til eiendommen, jf. avfallsforskriften § 10a-5.

Med hjemmel i forurensningslovens § 30, 3. ledd har Oslo kommune vedtatt en lokal forskrift om renovasjon av husholdningsavfall i Oslo kommune (renovasjonsforskriften), som utdyper kravene. Krav om henteordning i avfallsforskriftens § 10a-5 medfører at kommunen må ha adgang til alle eiendommer i Oslo hvor det produseres husholdningsavfall. Det følger av renovasjonsforskriftens § 2-2 at innsamlingen av husholdningsavfall skal gjennomføres slik at belastningen for omgivelsene hva angår støy, lukt, støv, miljøutslipp og trafikale forhold blir så liten som mulig. Det følger videre av samme bestemmelse at det skal tas hensyn til renovatørenes arbeidsmiljø.

Avfallsinnsamlingen foregår fra vei og veiens fysiske infrastruktur (veglova) og hvordan veiene benyttes (vegtrafikkloven) må derfor vurderes opp mot de pliktene som påhviler kommunene etter forurensningslovens § 30. REG anbefaler derfor at veglovutvalget vurderer hvordan veglova og veitrafikkloven samlet kan understøtte kommunenes lovpålagte ansvar for avfallsinnsamling og -håndtering.

Veginfrastrukturens betydning for effektiv og trygg renovasjon

I Oslo håndterer REG om lag 200 000 tonn husholdningsavfall årlig, tilsvarende rundt 770 tonn per arbeidsdag. Av dette samles mer enn 140 000 tonn avfall inn fra husholdningene/-eiendommene, og krever omfattende transport med store renovasjonskjøretøy på store deler av det kommunale veinettet.

Avfallsregelverket setter konkrete krav til både utsortering, separat innsamling og levering til materialgjenvinning, noe som ytterligere vil øke transportarbeidet knyttet til avfall, og medfører behov for god tilrettelegging i veisystemet. Samtidig opplever byområder økt press på arealer og sterkere prioritering av gående, syklende og kollektivtransport.

For å sikre effektiv drift, forsvarlig arbeidsmiljø og god trafiksikkerhet, mener REG at renovasjonens behov må tydeliggjøres i vurderingen av framtidens veiinfrastruktur.

Tilrettelegging for nye og mer arealeffektive avfallsløsninger

Flere areal- og transporteffektive avfallsløsninger vil bidra til redusert transportarbeid, og en mer effektiv, miljø- og klimavennlig innsamling. Slike løsninger, som oftest tømmes med bruk av kranbil, kan tas i bruk i flere boområder dersom oppsamlingsenhetene kan tømmes med oppstilling i offentlig vei (der dette er vurdert som forsvarlig). Videre har flere europeiske byer tatt i bruk arealeffektive løsninger som felles oppsamlingssteder og nedgravde avfallsanlegg plassert på offentlig areal (gater og torg). Slike løsninger kan også være aktuelle i enkelte byer i Norge, men reiser spørsmål om:

- bruk av offentlig vei og areal til avfallsinfrastruktur
- belastning på veifundament og behov for særskilte tillatelser
- samspill mellom veglova og forurensningsregelverket

REG mener utvalget bør vurdere om veglova i tilstrekkelig grad legger til rette for etablering og drift av slike løsninger i byområder.

Rammene for bruk av veiene – behov for avklaringer

Renovasjon er en lovpålagt tjeneste som i stor grad må utføres langs offentlig vei, men renovasjonskjøretøy har ikke særrettigheter etter veitrafikkloven tilsvarende kjøretøy innen vei-drift og offentlig kontrollvirksomhet. Dette skaper utfordringer når avfall skal hentes ukentlig fra alle husholdninger, samtidig som renovatørenes sikkerhet og arbeidsmiljø skal ivaretas. Kommunens handlingsrom for å regulere trafikk, framkommelighet og tilrettelegging for renovasjon er i mange tilfeller uklart. REG anbefaler derfor en gjennomgang av regelverket med sikte på å:

- tydeliggjøre kommunens myndighet til å prioritere renovasjon der det er nødvendig
- vurdere behovet for særregler for renovasjonskjøretøy
- sikre at renovasjonsdriften kan utføres trygt og effektivt

Avsluttende merknader

Renovasjon er en samfunnskritisk funksjon som er avhengig av både fysisk tilgang til veiene og forutsigbare rammevilkår for bruk av dem. REG mener derfor at veglovutvalgets arbeid bør belyse hvordan veglova og veitrafikkloven kan støtte opp under kommunenes plikter etter forurensningsloven, og bidra til en helhetlig og fremtidsrettet utvikling av veiinfrastrukturen i norske byer. Oppsummert anbefaler REG at utvalget vurderer:

1. Koordinering mellom veglova, veitrafikkloven og forurensningsloven, med særlig vekt på kommunenes plikter etter forurensningslovens § 30 og avfallsforskriftens kap. 10a.
2. Renovasjonens behov i byens veiinfrastruktur, sett opp mot økende arealpress.
3. Regelverksmessig tilrettelegging for nye og mer arealeffektive løsninger, også ved bruk av offentlig areal.
4. Handlingsrom og eventuelle særregler for renovasjonskjøretøy for å sikre sikker og effektiv drift.

Vi håper innspillene kan være til nytte i utvalgets videre arbeid. REG bistår gjerne med ytterligere utdypinger og informasjon ved behov.

Med vennlig hilsen

Hans Petter Karlsen
Etatsdirektør

Dag Snorre Faarlund Jentoft
Avdelingsdirektør

Kopi til:
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Mottakere:
Bymiljøetaten

Postboks 636 Løren

0507

OSLO